

3. ყინულის მოედნის ჯაღოქრებთან

შუთი ალბათი (უწყვეტი)

● თბილისში პირველად ხართ. თუ მოგწონთ ჩვენი ქალაქი?

— მოხალისეული ვარ. სკოლა რომ არა, შემდეგ დავრჩებოდი ერთ კვირას მაინც.

● რომელ კლასში სწავლობთ?

— მეცხრეში. 15 წლის ვარ.

● სწავლაში ისეთივე მიღწევები გაქვთ, როგორც ყინულზე?

— უკეთესი. ფრიადოსანი ვარ! თუმცა, შეჯიბრებების გამო ხშირად მიხდება გავწვითების გაცდენა. სახელმძღვანელოები ახლაც თან მაქვს და თავისუფალ დროს ვემუცადინებ.

● რას აპირებთ სკოლის დამთავრების შემდეგ?

— უნივერსიტეტში ჩავაბრებ გამოცდებს. მინდა ელექტროინჟინერი გავხდე. მამაჩემის პროფესია!

● მშობლები, ალბათ, კმაყოფილი არიან თქვენი წარმატებით სკოლაში და ყინულზე?

— მამაჩემი უკმაყოფილოა, რომ ვეცდები. ამბობს, ძალიან ბევრ დროს კარგავ. საერთოდ, იგი ერთობ სექსტიკურადაა განწყობილი ჩემი სპორტული კარიერის მიმართ.

ინსაჯიუ

● დედა, ალბათ, პირიქით, ამაჟობს?

— არა, დედა ნეიტრალურია, მაგრამ დავის დროს მაინც მამას უჭერს ხელს მხარს.

● ვარჯიშს დიდ დროს ანდობებ?

— ძალიან. ყოველდღე 4-6, შეჯიბრების წინ კი — 8 საათს. ოთხსაათიანი ვარჯიში ახალისია. ყოველ ვარჯიშზე ახალი ელემენტის დამუშავებას ვცდილობ და არ მშფრთხილდება. მაგრამ რვასაათიანი ვარჯიშის შემდეგ ფეხზე ვეღარ ვდგევარ ხოლმე. ამ ბოლო დროს ხშირად ვარ ინგლისში, სადაც საგანგებო მწვრთნელი მყავს. იქაც 8-8 საათს მისდებდა წვრთნა.

● თუ ვარჯიშით შიშს ყინულზე გამოსვლის წინ?

— ამას ხშირად მეკითხებიან. არა, შიშს არ ვგრძობ. მხოლოდ იმას ვფიქრობ, რაც შეიძლება კარგად გამოვიდე. ოფიციალური შეჯიბრების წინ ვეღვარე. სწორედ ამიტომაც მიყვარს საჩვენებელი გამოსვლები. დაინარ, ნახულობ ახალ ქალაქებს და შენი გამოსვლით მაყურებელს სიამოვნებას ჰკვირი. რა თქმა უნდა, თუ არ დავიცი — ეს არც მოციგურავესთვისაა სასიამოვნო და არც მაყურებლებისთვის. კარგი მაყურებელი მუდამ ცდილობს დაგაწყოს ხს უსიამოვნება და ვაშფოთებს — მან იცის, რომ ყინული ძალიან მაცდურია. თქვენი მაყურებელი სწორედ ასეთია. ყოველ ჩვენგანს დაამახსოვრებდა თბილისელებს ველისმიერება და სიტობ.

● ვინ მიგაჩნიათ საუკეთესო მოციგურად?

— მამაკაცებში გამოირჩევა ჯექსონი. ძალიან მოწონს პროტობოვი, დანცერი და ვისკონტი. კალმა, როცა გამოდიოდა, უძლიერესი იყო. ქალებში ამჟამად ყველაზე პეგი ფლემინგი ჯობს. გაბი ზაიფერტი და ჰანა მასკოვაჯი მოწონს, მაგრამ პეგის ვერაჯინ გაუტოლდება. იგი ყველაზე დახვეწილი და არტისტულია.

● მომავლის რა იმედები გაქვთ?

— ბევრ რამეს ვნატობ. მინდა უძლიერესში მოვხვდე, მაგრამ ეს ძნელია. მსოფლიო ჩემპიონატში VII ვიყავი, ევროპის პირველობაში კი უკეთესად გამოვედი. ამითაც კმაყოფილი ვარ.

● სპორტის კიდევ რომელი სახეობები გიყვართ?

— ყველა სახეობა, მაგრამ ფეხბურთი მაინც სხვებზე მეტად. „ნემპტადიონზე“ ვეცდები და სალამობით, როცა რაიმე საინტერესო მატჩია, მე და ჩემი მეგობრები ვარჯიშობთ ფეხბურთის საყურებლად ვიპარებთ ხოლმე.

● რომელ გუნდს გულშემოტყვიართ?

— ეგ რა საკითხავია! რა თქმა უნდა, „ფერენცვაროშის“. მეც ხომ „ფერენცვაროშის“ კლუბის წევრი ვარ.

● რა გადაცემა თბილისელ გულშემოტყვიანებს?

— გადაცემა მალეობა სტუმართმოყვარეობისთვის. ბედნიერი ვარ, რომ თბილისში ჩამოვედი.

გუშინწინ ქუთაისში გაიმართა ახმანავური საკონტროლო მატჩი ფეხბურთში ადგილობრივ „ტორპედოსა“ და როსტოვის არმიელთა გუნდს შორის, რომელიც დამთავრდა როსტოველთა გამარჯვებით — 2:1 (დუბლიორებმა ითამაშეს ფრედ — 1:1).

სურათზე ნაჩვენებია ქუთაისელთა მიერ გატანილი გოლი. ჯ. ხაუალიამ (იგი კადრის არ ჩანს) ხაჭარიმო დარტყმიდან თავს ზემოთ გადაუვლო ბურთი მცველებს. მცარე ა. ივანოვი ამაო ცდილობს მის დაკერას...

ფოტო
ლ. ფაჩუაშვილისა.

საჭიროა კი ახალი სისტემა?

რედაქციაში ამას წინათ მივიღეთ წერილი ხაშურიდან, რომელსაც ხელს აწერს ფეხბურთის მიყვარული ახმ. მურუსიძე. იგი გვთავაზობს შეიცვალოს ამ სახეობაში ამჟამად არსებული ქულაობის ჩათვლით სისტემა და დაწესდეს ახალი, თავისი შინაარსით უფრო პროგრესული, რომელიც ხელს შეუწყობს შემტევი ტაქტიკის დანერგვას და სტიმულირებას. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ ფეხბურთის სახანაობითი მხარე საკრებოლად დააქვეითა ამჟამად გაერცხლებულმა დაცივთმა სისტემებმა, რომ მთლიანად გუნდები ახლა უფრო იმას ცდილობენ საკუთარ კარში არ მიიღონ ბურთი, ვიდრე მეტოქისაში გაიტანონ იგი.

აი, რას გვთავაზობს ახმ. მურუსიძე. იმ მიზნით, რომ გაიზარდოს გატანილი გოლის მატერიალური ღირებულება, დაწესდეს ქულათა ჩათვლის ასეთი წესი: თუ გუნდი გამარჯვებას მოიპოვებს 3 და მეტი ბურთის განსხვავებით, მას დაეწესოს 6 ქულა (წაგებულს — 0), 2 ბურთით განსხვავებისას — 5 ქულა (წაგებულს — 1), 1 ბურთით განსხვავებისას — 4 ქულა (წაგებულს — 2). ფრე ყველა შემთხვევაში იძლევა 3-3 ქულას.

ასეთი წერილი პირველი არაა რედაქციაში. ახალგაიჭირა წინადადებებით, ოღონდ სხვადასხვა ვარიანტში, გამოდიან ფეხბურთის სხვა მიყვარულნიც, რომლებსაც სურთ მხოლოდ ერთი: გატანილი გოლის მიეცეს მეტი მნიშვნელობა.

უნდა ითქვას, რომ „გოლის შიშიში“ იგრძნობა არა მარტო ჩვენში, არამედ უცხოეთშიც. ამიტომ გატანილი გოლისთვის დამატებითი ქულების დაწესებაზე ლაპარაკი იყო ინგლისის, უნგრეთის, იტალიის, იუგოსლავიისა და სხვა ქვეყნების პრესაში. კამათი მიმდინარეობდა უმაღლეს დონეზეც კი — ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციაში.

რაცაში, ედინბურგის კონგრესზე, მაგრამ ძველი სისტემა (მოგება — 2, ფრე — 1, წაგება — 0) ჯერჯერობით მტკიცედ დგას ფეხზე და არ თმობს პოზიციებს.

თბილისელმა ინჟინრმა ა. სემიონოვმა (იგი ახლა მთსკოვში ცხოვრობს) ჯერ კიდევ 1951 წელს წამოაგება ქულათა ჩათვლის ახალი სისტემა, რომელიც მაშინ დაიბეჭდა „ლელოში“ და ეს წესი ექსპერიმენტის სახით გამოცდადეს თბილისის პირველობაში. იგი შემდეგში მდგომარეობს: ყოველი მატჩი ფასობს 4 ქულას. მინიმალური განსხვავებით გამარჯვებისას (1:0, 2:1 და ა. შ.) გუნდს ეწერება 3 ქულა (წაგებულს — 1), ფრე (სულ ერთია, იქნება 0:0, თუ 4:4) იძლევა 2-2 ქულას. ამას გარდა, გუნდს ეწერება 1/4 ქულა თვითულ თან ბურთზე, რომლებიც გატანილია გამარჯვების მომტანი იმ ერთ ბურთზე ზევით. ამავე დროს, გუნდი გამგებული ბურთისთვისაც კარგავს 1/4 ქულას. საბოლოოდ, 5 და მეტი ბურთის განსხვავებით მოგებულთა თამაშისთვის გუნდი ღებულობს 4 ქულას, ასეთივე წაგებისთვის — 0 ქულას. ასეთივე ვარიანტი იქნა წამოყენებული ინგლისის ფეხბურთის ფედერაციაში, მაგრამ შემდეგი განსხვავებით: გამგებული ბურთისთვის გუნდი არ კარგავს 1/4 ქულას, ამას გარდა, ა. სემიონოვის ვარიანტში გათვალისწინებულია ქულათა მუდმივი რაოდენობა ერთი მატჩისთვის (4). ინგლისურში კი იგი მერყეობს მატჩის შედეგის შესაბამისად.

თვით ა. სემიონოვმა მრავალი შეცდომა მოუძებნა ამ ინგლისურ ვარიანტს. მას ასეთი მაგალითი მოჰყავს: მატჩის მოგება ანგარიშით 4:0 გამარჯვებულს მიეცემა 3 ქულას (2 — გამარჯვებისთვის, 1 კი — 4 გატანილი გოლისთვის). ხოლო გამარჯვება ანგარიშით 5:4 იმავე გუნდს მიეცემა 1/4 ქულით მეტს, თუმცა ყველა-სათვის ცხადია, რომ ანგარიში 4:0 გაცილებით ჯობს 5:4-ს. რომელიც, ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, სულ ახლოს დგას ფრესთან, კიდევ მეტიც: წაგებისთვის ანგარიშით 10:11 გუნდი უფრო უხვად სარეკდება, ვიდრე 1:0 გამარჯვებისთვის. ეს ხომ აბსურდია?

ფეხბურთის საკავშირო ფედერაციის პრეზიდიუმმა ამას წინათ იმსჯელა საკითხზე — მიზანშეწონილია თუ არა ამჟამად არსებული ქულათა ჩათვლის სისტემის შეცვლა და გადაწყვიტა, რომ ასეთი საკითხი უკვე კერობით არ არის.

მათემატიკოსებმა და ინჟინრებმა 1965 წლის საკავშირო ჩემპიონატის შედეგები გადაიყვანეს ა. სემიონოვის ყაიდაზე. თუ ახალი წესი გვიქადას სერიოზულ ცვლილებებს ჩათვლით სისტემაში, ასეთივე მასშტაბის გადაადგილებანი უნდა მოხდარიყო ვითამაშების ცხრილშიც, არაფერი ამის შესაგავსი! თითო ადგილი ერთმანეთში შეცვალათ მხოლოდ მოსკოვისა და მინსკის დინამოებს, „კრილია სოვეტოს“ და „ჩერნიომორცს“.

სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციამ შარშან სცადა პრაქტიკულად გამოეყენებინა ქულათა ჩათვლის ახალი წესი „ა“ კლასის 11 ჯგუფის დუბლიორთა გუნდებისათვის გათამაშების დასკვნით ეტაპზე. გათვალისწინებული იყო ყველაფერი: ახალი ქულაობა, დამატებითი „უღუფაც“ თვითული ზედმეტი გატანილი ბურთისთვის და ა. შ. გუნდებმა აღრვე იცოდნენ, რომ გატანილი გოლისთვის მათ ეწოდათ საკმაოდ სოლიდური პრემია, ე. ი. წინასწარ ჩქონდათ გარკვეული სტიმული.

დავამატო ქულები ახალი სისტემით. ამავე დროს დაავამატე (შეღარებისთვის) ძველი წესითაც. თითქმის არავითარი ცვლილება მხოლოდ ორიოდე უნივერსიტეტის გადაადგილება ცხრილის შუაგულში. გათამაშების ლიდერებსა და აუტსაიდერებს შორის ორივე შემთხვევაში ერთნაირი მდგომარეობა და მთელ რიგ შემთხვევებში შედეგისთანაობა. ე. ი. გატანილი ბურთის რაოდენობამ, იკლო კიდევ.

ეტყობა, ასეთი ხასიათის რეფორმები ვერ გადაწყვიტენ თანამედროვე ფეხბურთის ამ დილემას და მხოლოდ სირთულეებს შექმნიან ქულათა გამოთვლისას. შეტევა და გატანილი გოლი უნდა შექმნას თვით ფეხბურთელთა და მწვრთნელთა მიერ, მინდორზე ხომ არ შეიძლება გულშემოტყვიანებს იხე გავუხადოთ საქმე, რომ გათამაშების ცხრილს არიფომპეტრით მიუსხდნენ და უმაღლეს მათემატიკას ამტვირთონ თავი!

გარდა ამისა, ისეთ მიმდინარეობას საქმეში, როგორცაა ქულათა ჩათვლის სისტემა, ისეთივე მოსიციხა უნდა გვეჭიროს, როგორცაა დღეს ადგას საერთაშორისო ფეხბურთი.

რ. ჰორიძე.

საინტერესო ამბავები

თვითმფრინავი ჯღებია...

ავტომანქანის სახურავზე

პარმში, 6 აპრილი. დაბლა ეშვება პატარა ტურისტული თვითმფრინავი. აი, მას უკვე სულ რამდენიმე მეტრი აშორებს გზატკეცილს. თვითმფრინავი ლივლივებს და... ჯდება 90 კილომეტრის სისწრაფით მჭრელი ავტომანქანის სახურავზე.

ეს სათავადასავლო კინოფილმის კადრი არ გახლავთ. ფრანგმა მფრინავმა ჟან ფალუმ ორჯერ განახორცილა ამგვარი რამ „გრენოს“ მსუბუქი ავტომობილის საგანგებოდ გაკეთებულ სახურავზე. მფრინავსა და მის პარტნიორს — ავტომანქანის მძღოლს — ცოტა დრო როდი დაჭირდათ, რათა მათი მოქმედება სავსებით შეთანხმებული ყოფილიყო.

დღეს დილით ფალუმ საფრანგეთის ტელეზიდვის თხოვნით სენ-კანტენის (ჩრდ. დეპარტამენტი) მახლობლად გაიმართა თავისი ეფექტური აკრობატული ტრიუკი, რომელიც ზოგიერთებს „საპერო ხელოვნობად“ მიაჩნიათ, ხოლო მეორენი ამას უჩვეულ სპორტულ მამაცობად თვლიან.

უჩვეულო სანსი

ბენსონ-აბრემში, 6 აპრილი. არგენტინის დედაქალაქის ერთ-ერთ ცენტრალურ ქუჩაზე — ფლორიდაზე საავტომობილო მოძრაობაც კი შეწყდა, როცა ღია ცის ქვეშ გაიმართა გრანდიოზული ერთდროული თამაშის სენსი ჰადრატ-

ში. სენსი ატარებდნენ მარ-დელ-პალტას ახლახანს დამთავრებული საერთაშორისო ტურნირის მონაწილენი.

200-ზე მეტი საჭადრაკო მაგიდა განლაგდა ქუჩის გასწვრივ და ამდენივე სადემონსტრაციო დაფა დაიკიდა სახურავების კედლებზე.

მაყურებლები განსაკუთრებული ინტერესით ადევნებდნენ თვალს საბჭოთა

დიდოსტატების — მსოფლიოს ექს-ჩემპიონის ვ. სმისლოვისა და სსრ კავშირის ჩემპიონის ლ. შტიინის თამაშს.

სმისლოვმა 19 პარტია მოიგო და 1 ყანით დაამთავრა, შტიინმა კი ყველა (21) პარტია მოიგო. საუკეთესო შედეგი ჰქონდა არგენტინელ ს. შვებერს, რომელმაც ყველა 23 პარტიაში გაიმარჯვა.

5 წუთი მომთვიინიერების როლში

— თქვენი დაკვეთა მსადაა, — თავისიანად მაცნობებს. — რომელი დაკვეთა? — ის გაკვირვებით მიყურებს. მერე ბეკითხება: — თქვენ ხომ ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ბუსლავეი ხართ? — დიახ.

ახლა უკვე უცნობი მიყურებს ისე, როგორც გიჟს. შემდეგ ჰადრავის ფეხურებზე გადააქვს მუხრა და მესამედ მეკითხება: — თქვენ ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ბუსლავეი ბრძანდებით? — დიახ. — ლომების მომთვიინიერებელი?

სტუმარი, — ნუთუ ეს შესაძლებელია? ტელეფონთან მიდის. რეკავს, ვიდაცს ეკითხება ბუსლავეის შესახებ, ისევ უსმენს და მერე ღიმილით გადმოხეხებს ყურმილს. იქიდან მორიგე ადმინისტრატორის ხმა ისმის.

... უკაცრავად, უკაცრავად! 217-ე ნომერში თურმე სხვა ალექსანდრე ბუსლავეი ცხოვრობს... ისიც ნიკოლოზის ძე!... წარმოგიდგინათ? ნამდვილი ბუსლავეი კი... მმ. მე მინდობა მეტეჟა, ლომების მომთვიინიერებელი ბუსლავეი 323-ე ნომერში ყოფილა...

ეს ისტორია, სხვა ამბებთან ერთად, თბილისში მოვიწერე. საპასუხო ბარათი რომ მივიღე, მისამართზე ეწერა: „ლენინგრადი, სასტუმრო „ვეროპოლისისა“, № 217. ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ბუსლავეი“ და იქვე მსხვილად: „...მმ-პალატაში!“

ა. ბუსლავეი, სპორტის ოსტატი.

პარაკის ქაღმერთი ილიგება

— ჰოდა, პაკივი მაქვს გაცნობით, რომ თქვენი დაკვეთა შესრულებულია. სხვალ შეგიძლიათ ქარხანაში მოზრძანდეთ — ჩინებული კედლები გამოფიციდა, მაგრამ გალის აწყობა თქვენი თანდასწრებითაა საჭირო. — რას სულელები — კედლები, გალია! — ბოდიში, — გამბობ მერე, — მაგრამ მე არავითარი გალია არ დამიკვეთია.

თავს ვეღარ ვიკავებ და გულიანად ვხარხარებ. უცნობი კი შემერთალი დგება სკამიდან და თვალი კარისკენ უჭირავს.

— ნუ გეშინიათ! — ვამშვიდებ. — მე ბუსლავეი ვარ, მაგრამ — მხოლოდ მოჭადრაკე, ამ დღეზე სოლომონ ადგილი არა აქვთ. აქ მხოლოდ რამები და ტურები დაქირაბა. — რას ბრძანებთ! — იზაღრება

